

οὐδὲ τόσοι ἀντήχησιν θῆνοι
καὶ δεήσεις, θαυρῶν ματαί,
εἰς τὸν θρόνον τοῦ Πλάστου ποτέ,
ὡς οἱ σύμπυκνοι θοῦροι ἐκεῖνοι.
Ἄλλοι ἔδλεπες μέλη κομμένα,
ἄλλοι βρέφη γυφίς κεφαλῆς. . .
Ἡμαρτύρησ' ἐδὼ ἡ Ἑλλάς
μέ' ἐντόσθια κάτω χιμένα.

Ἰδοὺ δὲ καὶ πόσον ἐντόνως εἰκονίζει τὴν πυρπό-
λῃσιν τῆς Ναυαρχίδας, τὸ ἐνδοξον ἐκεῖνο ἀντίποινον
τοῦ μεγάλου κακουργήματος. (Ἀσμ. Δ, 31—33.)

Ὅποῖον τότε θέαμα φοικῶδες ἤνευχθη !
Ὅποῖοι Βεζουδίου
κρατῆρες, μετὰ συριγμοῦ ἐξέλαμψαν ἀγρίως,
καὶ πόσον ἐκατέρωθεν ἐστέναζεν ἡ ὄχθη,
δύσκολον εἶναι νὰ εἰπῶ· οὐτ' εἶδα ποτὲ τάσας,
πυρὸς ἀθύσσους ἤχηρὰς καὶ μαινομένας ἠλώστας !

Κραυγαὶ δὲ, κρότοι καὶ κλαυθοὶ μικτοὶ μὲ βλασφημίας
ἐν μέσῳ τῆς πυκνῆς πυρᾶς,
ἐτέλουν εἶδος μουσικῆς καὶ ἀρμονίας φοβερᾶς,
μόνον γνωστῆς εἰς τὰς εἰρετὰς τοῦ ὄθου τὰς ἀγρίας.
Αὐτὰς δ' ἐσκόρπισ' ὁ ἀήρ εἰς σύνολον σιγῆζων,
καὶ τὰς ἐπακλάμβανεν ὁ μελανὸς ἐρίζων.

Καὶ ὡς ἡμέρα ἐγιναν τὰ παρταρώδη σκότῃ.
Ἐκ πρώρας δὲ καὶ πρύμνης,
περίωθοι, ὡς βατραχοὶ ποῦ ῥίπτοντ' ἐντὸς λίμνης,
ἔς τὴν θάλασσαν κατέπιπτον καὶ ἔσχατοι καὶ πρῶτοι,
κ' ἤμιθανεῖς ἐκ τῆς πυρᾶς, ἐν μέσῳ τῶν κυμάτων
τὸ ἅλγος ἐδοκίμαζον δύο πικρῶν θανάτων.

Τέλος τὸ σκάφος ἔφαγε τὸ ἀπληστον θῆριον,
καὶ ἡ πυρίτις ἡ ἐντὸς
ἀνάψατα, ἔς τοὺς οὐρανοὺς ἔπεμψε χεῖμαρρον φωτός,
καὶ μὲ πατάγους ἔσεισε τὴν γῆν ἐκ θυμελίων.
Τὸν ταῦρον ἔλυσεν ὡς φῶς Ἡεὺς βοδοδακτύλου,
κ' ἀντήχησ' εἰς τὰς φάραγγας τοῦ Κάδμου καὶ Σιπύλου.

Κ' ἔπεσε χάλαζα πυκνὴ πτωμάτων κοιμένων, ἢ
ἱστίων τε καὶ ῥύλων
καὶ ἀγκυρῶν κ' ἀλύσεων καὶ φλογισθέντων ἡλίων
καὶ πυροδόλων πορφυρῶν καὶ παπυρακτωμένων.
Τὰ ῥάκη του ὁ θάνατος μανιωδῶς σκορπίζει,
καὶ εἰς τὴν πτώσιν των ἡ γῆ θονεῖται καὶ καπνίζει.

Ἄλλ' εἰς τὴν νύκτιον σιγὴν τὸ πᾶν ἐτέρη πάλιν,
κ' ἠκούσθη πάλιν σιγαλὸς
νὰ κλαυθαυρίζ' εἰς τὰς ἀκτὰς ὁ ἡμέρος αἰγιαλός,
καὶ νὰ στενάξ' ὁ ξέφυρος ἔς τοῦ ἀνθους τὴν ἀ γ κ α λ ἦ ν·
τόση ἰ σ χ ὅ ς, τότε ζωὴ ἐσβέσθη ἐντὸς γούων,
κ' ἐπλήρυσ' αἷμα ἔνοχον τὸ αἷμα τῶν ἀθῶων.

(Ἔπεται τὸ τέλος.)

ΕΜΠΟΡΟΥ ΘΥΓΑΤΗΡ.

(Τέλος. 718^α φυλλάδ. 238, 239, 240 καὶ 241.)

—000—

Ὁμολογῶ ὅτι δυσανασχετῶν ἐξακολουθῶ τὴν
διήγησιν παθημάτων μὴ εὐρισκόντων καὶ ἀνακού-
φισιν. Ὁ ταλαίπωρος Ἑλλιοτ ἐργαζόμενος ἀνευδρό-
τως ἤρχισε νὰ αἰσθάνεται ἐλαττούμενον τὸ φῶς τῶν
ὀφθαλμῶν του· ἤσθάνετο μάλιστα ἐντὸς αὐτῶν καὶ
δριμεῖς πόνους. Ἀδιακόπως ἔδλεπε σπινθῆρας πε-
ρυγίζοντας, καὶ μαυρωπὰ φαντάσματα πετώμενα
περὶ τὸ φῶς τοῦ φανοῦ. Ἡναγκασμένος νὰ ἐργάζεται
καὶ τὴν νύκτα, καὶ νὰ ἔχῃ προσηλωμένους τοὺς ὀφ-
θαλμοὺς εἰς τὸ λευκὸν καὶ τὸ μέλαν τῶν χειρογρά-
φων, ἤγγιζε νὰ στερεθῇ τοῦ φωτός του. Ἐκρίνα
λοιπὸν χρέος μου νὰ προσκαλέσω εἰς τοῦτο ὄλην
τοῦ τὴν προσοχὴν· τοῦτο ἀκούσας ὁ ταλαίπωρος·

— Θεέ μου, ἀνεφώνησε πλήρης ἀπελπισίας,
σῶσον τὴν ὄρασίν μου· τὴν δυστυχίαν τὴν ὑποφέ-
ρω· δι' αὐτὴν ἐγεννήθην, καὶ τὸ ἡξεύρω· ἀλλὰ,
Θεέ μου, νὰ μείνω τυφλός!

— Ὅχι μόνον δὲν ἡμπαρῶ νὰ σᾶς ἀπατήσω, ἀλλὰ
καὶ χρέος ἔχω νὰ σᾶς εἰπῶ τὴν ἀλήθειαν· ἐὰν ἐξα-
κολουθῆτε νὰ ἐργάζεσθε ὅπως καὶ σήμερον, θὰ χά-
σετε ἀφεύκτως τὸ φῶς σας.

— Εὐκολὸς εἶναι, ἰατρέ μου, ἡ παραγγελία
σας, ἀνέκραξε μὲ τόνον ὀδυνηρὸν, ἀλλὰ πῶς νὰ κά-
μω; Μὲ παραγγέλλετε νὰ μὴν ἐργάζωμαι· ἀλλὰ
πῶς νὰ ζήσω; πῶς νὰ θρέψω τὴν γυναῖκα καὶ τὰ
τέκνα μου; Μήπως τὰ χρήματα θὰ πέσουν ἀπὸ
τὸν οὐρανόν; τί θὰ γίνωμεν, Θεέ μου, καὶ μάλι-
στα τώρα, ὅτε ἡ σύζυγός μου πλησιάζῃ νὰ γεννή-
σῃ; Ποῦ πόροι; ποῦ ἐλπίδες; Τί νὰ γίνω; Χάρης
τῷ Θεῷ, ἡ σύζυγός μου δὲν ἡξεύρει τί μὲ εἴ-
πετε, καὶ σᾶς ἐξορκίζω μὴ τύχῃ καὶ τὸ εἰπῆτε εἰς
αὐτήν. Λυποῦμαι τώρα διὰ τί ὁ Ἄλλοιου δὲν ἐνήρ-
γησε νὰ μὲ κρεμάσουν ἢ νὰ μ' ἐξορίσουν. . . . Καὶ
ἡ Μαρία καὶ ἐγὼ θὰ ἤμεθα τότε ὀλιγώτερον δυσ-
τυχεῖς· ἀλλὰ σήμερον! ἀλλοίμονον! . . . καὶ ἂν
ἀποθάνω τί θὰ κερδήσῃ ἡ ταλαίπωρος!

Εἶπε, καὶ ἀφῆκε τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τῶν χει-
ρῶν του, καὶ δάκρυα ἔρρευσαν εἰς τὰς παρειάς του.
Ἡκούσθησαν τότε τὰ κεκοπιακότα βήματα τῆς Κ.
Ἑλλιοτ ἀναδαινούσης βραδέως τὴν κλίμακα· ἐλθοῦσα
δὲ ἐκάθησε πλησίον μου καὶ μὲ ἠτένισε περίλυπος.
Ὁ σύζυγός της μοὶ ἔνευσε νὰ σιωπήσω· οἱ ὀφθαλ-
μοὶ ὅμως ἐκεῖνης ἐστρέφοντο ἀδιακόπως πρὸς ἐμὲ
ὡς νὰ ἐμάντευε νέον δυστύχημα. Ἐγὼ δὲ εἶπον
μόνον ὅτι καλὸν ἦτο ἐὰν ὁ σύζυγός της ἐργά-
ζετο ὀλιγώτερον τὴν νύκτα, διότι καὶ οἱ ὑγιέστε-
ροι ὀφθαλμοὶ δυσκόλως ἀντέχουσιν εἰς τὸ τρέμον
φῶς, εἰς τὸν λευκὸν χάρτην καὶ εἰς τὴν μαύρην με-
λάνην.

Ἐν τῷ διαστήματι τῶν ὀκτῶ ἡμερῶν αἵτινες
παρῆλθον μετὰ τὴν ἐπίσκεψίν μου, ὁ Κ. Ἄλλοιου

ἔπαθε πολλές ζημίας· ἡ γραία τὴν ὁποίαν ἐπεσκεπτόμενη ἀπέθανεν· εἰς τῶν ἀδελφῶν του, πλοίαρχος, ἐναυάγησε καὶ ἐπνίγη· ὑποθέτω ὅμως ὅτι δὲν θά ἐλύπησε τόσο τὸν Ἄλλορι ὁ θάνατος τοῦ ἀδελφοῦ του, ὅσον ἡ ἀπώλεια τοῦ πολυτίμου φορτίου. Ὁ λόρδος Σκάρπλετ, ὁ οἰκειότατος φίλος του, φυλακισθεὶς διὰ χρέη ἐγένετο αὐτόχειρ. Μαθὼν ὅτι ὅλα ταῦτα τὰ συμβεβηκότα συμπεσόντα ἐνταυτῷ εἶχον συνταράξει τὸν ἄνθρωπον, τὸν ὅποιον ἐγὼ δὲν εἶχον κατορθώσει νὰ κινήσω εἰς οἶκτον, εἶπον πρὸς τὴν Κ. Ἐλλιοτ, ἥτις, ὡς προεβρέθη, εἶχεν ἀποφασίσει νὰ μὴ πατήσῃ πλέον εἰς τὴν πατρικὴν τῆς οἰκίαν, ὅτι κατάλληλος μὲ ἐφαίνετο ὁ καιρὸς νὰ παρουσιασθῇ εἰς τὸν πατέρα της. Ἰσως, ὡς μένων μόνος, θά ᾔσθάνετο μικράν τινα τύψιν συνειδήσεως. Ἡ ὑγεία τοῦ Εὐγενίου ἐχειροτέρευε καθ' ἑκάστην, καὶ ἐπροχώρει τῆς Κ. Ἐλλιοτ ἡ ἐγκυμοσύνη· δὲν ἔπρεπεν ἄρα νὰ παραμελήσωσιν οὐδένα τρόπον σωτηρίας. Κλαίονσα συγκατετέθη ἡ ταλαίπωρος, ἀφοῦ μάλιστα καὶ ὁ σύζυγός της εἶχεν ὁμοίαν γνώμην μὲ τὴν ἰδικήν μου. Τὴν συνώδευσε λοιπὸν μέχρι τῆς Ἐκκλησίας τῶν Ἀγίων Πάντων, καὶ ἐκεῖ τὴν ἀφῆκεν· αὐτὴ δέ, πάλλουσα τὴν καρδίαν, διευθύνθη πρὸς τὴν τρομερὰν αἰκίαν, τῆς ὁποίας τὰ πρὸς τὴν πλατεῖαν παράθυρα ἦσαν κεκλεισμένα μετὰ τὸν θάνατον τῆς θείας. Καὶ ἐλθούσα ἐστῆρίχθη ἐπὶ τῆς σιδηρᾶς κιγλίδος. Ἐκεῖ εἶχεν ἀποθάνει ἡ μήτηρ της· ἐκεῖ καὶ αὐτὴ εἶχε πάθει τόσα καὶ τόσα· ἐκεῖ κατοίκει καὶ ὁ ἀδυσώπητος πατὴρ της. Εἰς μάτην ἠγωνίσθη νὰ λάβῃ θάρρος· μὴ κατορθώσασα νὰ νικήσῃ τὴν ταραχὴν της, ἐνευσε πρὸς τὸν Ἐλλιοτ, ὅστις ἐλθὼν παρέλαβεν αὐτήν, καὶ περιῆλθον βραδυπατοῦντες τὴν πλατεῖαν. Ἀφοῦ δὲ καθυστήχασεν ὀλίγον ἐστάθη πρὸ τῆς τρομερᾶς θύρας, ἥτις ἐφαίνετο πρὸς αὐτὴν σκληρὰ καὶ ἀκαμπτος ὅσον καὶ ὁ πατὴρ της, καὶ μὲ τρέμουσαν χεῖρα ἐκρούσε.

— Τί θέλεις; ἠρώτησεν ἀπὸ τὸ μαγειρεῖον ὑπηρέτης, ὅστις ἀπὸ τὸ ἐνδυμὰ της τὴν ἐξέλαβεν ὡς πρόστυχον γυναῖκα.

— Τὸν Ἰωσήφ.

Ὁ Ἰωσήφ ἦτο παλαιὸς θυρωρὸς γνωρίσας τὴν Μαρίαν ἀπ' αὐτῆς τῆς γεννήσεώς της.

— Ἰωσήφ, Ἰωσήφ! εἶπεν ἡ νέα, λειποθυμῶ· μὲ δίδεις τὴν ἀδελφὴν νὰ καθήσω;

Ἐκείνος δὲ ἰδὼν ἀνῆσυχος περὶ ἑαυτὸν·

— Θεέ μου, ἀνεφώνησεν, ἡ νέα μου κυρία!

Καὶ ἐπειδὴ ἤγγιζε νὰ πέσῃ, τὴν ἐκράτησε, τὴν ἔφερεν εἰς τὸ δωμάτιόν του καὶ τῇ προσέφερε νερόν, βροῦχος ἐν πρώτοις τοὺς μὲνιγγάς της διὰ νὰ τὴν φέρῃ εἰς τὰς αἰσθήσεις της.

— Ἠσυχάσετε, κυρία . . . εἶπεν· ἀναπαυθῆτε· μὴ φαίνεται ὅτι δὲν ὑπάρχει κίνδυνος· ὅλοι οἱ ὑπηρέται ἔχουν τὴν ὥραν αὐτὴν ἐργασίαν. Τὸ κατ' ἐμὲ μόνον τὴν γραίαν φοβοῦμαι· ἤξεύρετε κυρία, τί δυστύχημα συνέβη; . . .

Ἡ Μαρία κτείνευσεν καὶ ἤρχισε νὰ κλαίῃ.

— Ἡ ταλαίπωρος θεὸς μου μὲ ἠγάπη . . . ἀλλ'.

ὁ πατὴρ μου! . . . εἶπεν ἡ ἀθλίη μὲ φωνὴν τόσο ἀσθενῇ, ὥστε ὁ Ἰωσήφ ἐμάντευσε μᾶλλον τὸν λόγον.

— Ὁ πατὴρ σας εἶναι πολλὰ καλὰ· ἡ πρώτη ὥρα τῆς λύπης ἐπέρασε.

— Καὶ ἂν ἤξευρεν ὅτι εἶμαι ἐδῶ; . . .

— Ἀ, κυρία μου! καὶ πρέπει νὰ μὲ κάμετε τοιαύτην ἐρώτησιν; Ἐάν ἤξεύρετε πόσον ἐγείνεν αὐστηρὸς. Μᾶς εἶπεν ὅτι ὁποῖος σᾶς ἀφήσει νὰ ἐμβῆτε ἐδῶ, θά διωχθῇ ἀμέσως. Ἐλυπήθημεν πολὺ, κυρία, ὅλοι μας ἐκλαίσαμεν. Θὰ κάμετε καλὰ νὰ ὑπάγετε εἰς τὴν οἰκονόμον ἢ ὁποία σᾶς ἀγαπᾷ· διότι ἐάν συμβῇ τι, ἡμπορεῖτε νὰ ἀναχωρήσετε ἀπὸ τὴν ὀπισθεν θύραν χωρὶς νὰ σᾶς ἰδῇ κανεὶς.

— Ὁχι, καλέ μου Ἰωσήφ, δὲν θέλω νὰ πάθῃ κανεὶς ἐξ αἰτίας μου. Θὰ περιμένω εἰς τὸν δρόμον ἀπάντησιν εἰς τοῦτο μου τὸ γράμμα.

Καὶ λαβὼν μετὰ δισταγμοῦ ὁ Ἰωσήφ τὴν ἐπιστολὴν ἔσπασε τῇ κεφαλῇ.

— Σὲ παρακαλῶ, Ἰωσήφ, λάβε αὐτὸ καὶ δός το· Γράφω εἰς τὸν πατέρα μου νὰ μὲ δώσῃ ὀλίγα χρήματα διὰ νὰ φορέσω μαῦρα.

— Καλὴ μου κυρία, θυσιάζω καὶ τὴν θέσιν μου διὰ νὰ σᾶς εὐχαριστήσω. Δὲν φοβοῦμαι τὸν γέροντα, εἶπε μὲ φωνὴν χαμηλωτέραν, ἀλλὰ τὴν μέγαιραν ἐκείνην, ἡ ὁποία φέρει ἄνω κάτω ὅλον τὸν κόσμον. Περιμένετε με ἐδῶ· καὶ ἂν μὲ ἀκούσετε νὰ βῇ ὅταν καταβαίνω, ἀνοίξετε τὴν θύραν καὶ ἀναχωρήσετε.

Καὶ ἀμέσως ἀνέβη ὁ Ἰωσήφ. Ἐπειδὴ δὲ καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ τῆς γυναικὸς ἐκείνης ἐπροξένει καὶ ἀηδία καὶ φρίκην εἰς τὴν Μαρίαν, ἡ καρδία της ἐπαλλε ταχύτατα καὶ τρομερὰ· τέλος πάντων κατέβη ὁ Ἰωσήφ.

— Ἀδύνατον, εἶπε, κυρία μου, νὰ ὑπάγω μέχρι τοῦ πατρὸς σας. Ἀπῆντησα τὴν μέγαιραν ἐκείνην εἰς τὸν πρόδομον· ἤρπασεν ἀπὸ τὰς χειράς μου τὸ γράμμα σας, καὶ μὲ εἶπεν ὅτι ἐάν τολμήσω νὰ πάρω τοιοῦτο ἄλλην φορὰν θά μὲ διώξῃ. Μὲ ὠνόμασεν αὐθάδην, παρήκοον καὶ ἄθλιον. Καὶ ὅταν ἔμαθεν ὅτι εἴσθε ἐδῶ ἔσπασε τὴν κεφαλὴν καὶ ἐκραξέ· — Καλὰ νὰ πάθῃ· νὰ φύγῃ, δὲν ἔχει καμμίαν ὑπόθεσιν ἐδῶ· ὁ πατὴρ της δὲν θέλει νὰ τὴν ἰδῇ. Πρὸ τριῶν ἡμερῶν τὸν ἤκουσα νὰ λέγῃ τὴν ἀγαπητὴν του φράσιν· «Ὅπως ἐστρωσεν ἄς κοιμηθῇ.» Ποῖος τὴν πταίει; τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι δὲν θά τὴν συγχωρήσῃ ποτέ.

— Ἰδοὺ, κυρία μου· σᾶς στέλλει δὲ αὐτὰ τὰ δύο φλωρία, ἐπὶ συμφωνίᾳ ὅμως νὰ μὴν πατήσετε πλέον ἐδῶ.

Καὶ ἐπροσπάθει νὰ βάλῃ ἐπιτηδεύσας εἰς τὴν δεξιάν της νέας τρία φλωρία, προσθέσας τὸ τρίτον ἐξ ἰδίων· ἀλλ' ἡ Μαρία, ἐνόστω αὐτὸς ὠμίλει, οὔτε ἐκινεῖτο, οὔτε κἂν τὰ χεῖλη ἐκίνησε.

— Ἰωσήφ, εἶπεν ἐπὶ τέλους μὲ τόνον φωνῆς βραδύν, εὐσταθῇ καὶ σχεδὸν ἠγεμονικόν, σ' εὐχαριστῶ· ἀλλὰ σὲ ζητῶ καὶ ἄλλην χάριν· ἐπειδὴ εἶμαι πολλὰ ἀδύνατος καὶ δὲν ἡμπορῶ νὰ σαλεύσω, νὰ μὲ βοηθήσῃς νὰ σκηλωθῶ.

Αλλά μόλις τὴν ἀνεστήλωσε, καὶ ἔπεσε γονυπετής· ἐκεῖνος δὲ βλέπων τὴν ἀδυναμίαν της, τὴν ἐκράτει πάντοτε. Καὶ σταυρώσασα τὰς χεῖρας εἰς τὸ στῆθος, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀνυψώσασα εἰς οὐρανόν, προσπυχθήθη, συνδακρύοντος καὶ συμπροσευχομένου καὶ τοῦ Ἰωσήφ. Μετὰ δὲ ταῦτα ἀνεγερθεῖσα σιωπηλῇ, ἀπέθεσεν εἰς μικρὰν τράπεζαν τὰ τρία φλωρία καὶ διευθύνθη πρὸς τὴν θύραν. Ὁ Ἰωσήφ ἠθέλησε νὰ τὴν ὁδηγήσῃ καὶ νὰ τὴν βοηθήσῃ ἀκόμη, ἀλλ' αὐτὴ ἀπεποιήθη εἰποῦσα ὅτι τὴν ἀνέμενε ἐκεῖ πλησίον ὁ Ἐλλιοτ.

— Ὁ ταλαίπωρος Κ. Ἐλλιοτ! ἀνεφώνησεν ὁ Ἰωσήφ, καὶ ἐδοκίμασε νὰ βάλῃ πάλιν εἰς τὴν χεῖρα τῆς Μαρίας τὰ τρία φλωρία· αὐτὴ ὁμῶς·

— Ὅχι, ὄχι, ἀνέκραξε· τὰ μὲν ἐδικά σου δὲν θέλω νὰ τὰ πάρω, τὰ δὲ ἐδικά της τὰ ἀπορρίπτω. Ὁ Θεὸς δὲν θὰ μὲ ἀφήσῃ ν' ἀποθάνω ἀπὸ τὴν πείναν.

Καὶ ἀνοίξασα τὴν θύραν ἐβιάσθη σταθερώτερον ἢ ὅτε ἦλθεν· ὁ δὲ σύζυγός της, ὅστις τὴν ἐπερίμενε ἐκεῖ πλησίον, δούς αὐτῇ τὸν βραχιόνα ἠσθάνθη ὅτι ἔτρεμεν ὀλόκληρος.

— Τί ἔκαμες; τὴν ἠρώτησε μὲ φωνὴν τεταραγμένην.

Καὶ αὐτὴ δακτυλοδεικτῆσασα τὴν πετρικὴν οἰκίαν·

— Ἀπ' ἐκεῖ, εἶπε, μὴ περιμένεις πλέον τίποτε.

Ὁ ταλαίπωρος Ἐλλιοτ ἀνεστέναξεν.

— Ἐλπίδας ἄς ἔχωμεν εἰς μόνον τὸν Θεόν, ἐπανέλαβεν ἡ Μαρία· μόνον ὁ Θεὸς δὲν θὰ μᾶς ἀφήσῃ νὰ χαθῶμεν. Ἀς ὑπάγωμεν γρήγορα, Εὐγένιε, διότι ὁ Ἑρρίκος θὰ στενοχωρῆται μόνος.

Καὶ δὲν ὠμίλησε μὲν πλέον ὁ Ἐλλιοτ· αἱ συσταλεῖσαι ὁμῶς ὀφρὺς τοῦ ἐμαρτύρουν ὅτι δὲν ἠσθάνετο τὸ αὐτὸ θάρρος, τὸ ὁποῖον ἐφαίνετο ἐμπνεόμενον ἀνωθεν πρὸς τὴν σύζυγόν του. Ἐνίοτε ὁ ἠθικὸς ἀνθρωπος πάσχει ἐσωτερικῶς ὁμοίον τι πρὸς τὴν ναυτίαν τὴν ὁποῖαν αἰσθάνεται ὁ θαλασσοπορῶν· τὸν κατακυριεύει βαθυτάτη καὶ ἀθεράπευτος ἀηδία. ἀποστροφὴ πρὸς ἑαυτὸν, καὶ ἀθυμία καὶ τῆς ἀπελπισίας αὐτῆς δεινότερα. Καταβαλλόμενος τότε ὑπὸ τῆς τύχης γίνεται ὡς μηχανή, μηχανικὰ γίνονται καὶ ὅλα τὰ ὄργανα τῆς ζωῆς του, ἡ ψυχὴ του καταβαίνει εἰς τὸν τάφον, καὶ μάτην τὸ σῶμά του ἀνέχεται τὸ βᾶρος τῆς συνήθους ὑπάρξεως. Πόπους τὸ τρομερὸν τοῦτο διαζύγιον μεταξὺ σώματος καὶ ψυχῆς φέρει εἰς τὴν αὐτοκτονίαν! Ἐνῶ ἡ Μαρία ἐνηγκαλιζέτο μειδιώσα τὸ τέκνον της, εἰς τὸ ὁποῖον ἔμελλε μετ' ὀλίγον νὰ δώσῃ καὶ ἀδελφόν, ὁ Εὐγένιος περιέστερε τὸ μέτωπόν του μὲ τὸ πράσινον ἀλεξίφωτον, τὸ ὁποῖον τὸν εἶχον συμβουλεύσει νὰ φέρῃ· μετὰ ταῦτα δὲ καθήσας πρὸς τὴν τράπεζαν του καὶ στηρίζας τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τῶν δύο χειρῶν, ἐφαίνετο ἀναπολὼν ὅλην τὴν φρίκην τῆς θέσεώς του. Ἐκ τῶν δεκαεπτὰ χιλιάδων δραχμῶν τῆς συζύγου του εἶχον μείνει μόνον τριακόσιαι, τὸ δὲ ἐκ τοῦ κεντήματος μικρὸν εἰσόδημα ἔμελλε μετ' ὀλίγον νὰ ἐκλείψῃ ἕνεκα τοῦ τοκετοῦ της, ἐνῶ αὐτὸς κινδυνεύων νὰ πάθῃ δεινὴν ὀφθαλ-

μίαν ἔπρεπε νὰ παύσῃ ἐργαζόμενος. Τὸν ἐπρότρεψεν νὰ ὑπάγῃ νὰ συμβουλευθῇ τὸν περιώνυμον ἱατρὸν Τ. . . θεραπεύοντα δωρεὰν τοὺς ὀφθαλμιῶντας. Ἐνῶ δὲ μίαν τῶν ἡμερῶν εἶχεν ἐξέλθει ἐπὶ τοῦτο, χαίρων ἐδῶκα πρὸς τὴν Κ. Ἐλλιοτ δραχμὰς ἑξακοσίας, προϊόν μικρᾶς συνεισφορᾶς, γενομένης διὰ τῆς συζύγου μου. Συγχρόνως ἐνεχείρισα αὐτῇ καὶ ἐπιστολὴν τῆς γυναικὸς μου, δι' ἧς τὴν παρεκάλει νὰ ἀναθέσῃ εἰς αὐτὴν τὸ τέκνον της καθ' ὅλην τὴν διάρκεια τῆς λοχείας της· τὸ δείγμα τοῦτο τῆς συμπαθείας ἐφάνη πάντῃ νέον εἰς αὐτὴν, καὶ ἐκίνησε τὰ δάκρυά της.

— Νὰ σὰς ἐμπιστευθῶ, ἱατρέ, μοὶ εἶπεν, ἐν μου σχέδιον; ἀλλὰ μὴ ζητήσετε νὰ μ' ἐμποδίσετε, σὰς παρακαλῶ· πρῶτον μὲν διότι δὲν θὰ ἔχετε δικαίον, καὶ δεύτερον διότι δὲν θὰ τὸ κατορθώσετε. Ἡ κατοικία μας εἶναι τόσο μικρὴ, καὶ ὁ σύζυγός μου πάσχει· σεῖς δὲ, ὅσον εὐγενὴς καὶ γενναῖος καὶ ἂν εἴσθε, ἔχετε καὶ ἄλλα χρῆσι. Εἰς τὴν στενοχωρίαν εἰς τὴν ὁποῖαν κατηντήσαμεν δὲν θὰ ἠμπορέσω, ὅταν γεννήσῃ, νὰ ἀπολαύσω καὶ τὴν ἐλαχίστην περιποίησιν, ὅσον καὶ ἂν κοπιᾷ ὁ Εὐγένιος. — Ἐνταῦθα σιωπήσασα μὲ ἠτένισε μὲ προσοχὴν. — Δὲν ἠμπορεῖτε, ἐπανέλαβε μετ' ὀλίγον, ἱατρέ. . . (τὸ ἐσκέφθη πολλὸν) . . . δὲν ἠμπορεῖτε νὰ μὲ εἰσάξετε . . . εἰς τὸ Μαιευτήριον; . . . Τὸ ἀπεφάσισα . . . καὶ μὲν μὲ τῆκει ἡ ἀπόφασίς μου, ἀλλ' ἡ ἰδέα μου εἶναι καλὴ· ἐκεῖ θὰ μὲ περιποιηθοῦν καλὰ, καὶ δὲν θὰ ἐκτεθῇ εἰς ἔξοδα ὁ σύζυγός μου.

Τί ν' ἀποκριθῶ εἰς τὴν ἀξιοθαύμαστον ἐκείνην γυναῖκα! Βλέπων τὴν ἀντίθεσιν ἐκείνην, τὴν ἡρωϊκὴν ἀνδρίαν καὶ τὴν ἀσθενὴ νεότητά της, ἐδάκρυσα· καὶ αὐτῇ, κρύψας τὸ πρόσωπον εἰς τὸ μανδύλιόν της, ἔκλαυσε πικρῶς.

— Ὁ Εὐγένιος θὰ μανθάνῃ καθ' ἐκάστην τὰ κατ' ἐμέ· καὶ εἰάν μὲ βοηθήσῃ ὁ Θεός, θὰ ἠμπορέσωμεν νὰ συνενωθῶμεν ἐντὸς ἑνὸς μηνός, καὶ νὰ συνενώσωμεν ἐκ νέου τοὺς ἀγωνίας μας. Ἐάν τῶ ὄντι τὸ παιδίον μου δὲν σὰς στενοχωρῇ εἰς τὴν οἰκίαν σας, θὰ εἶναι εὐτυχές, ἐξηκολούθησεν ὀλοφύρομένη, εἰάν τὸ δέχεσθε.

— Εἶμαι βέβαιος, ἀπεκρίθη, ὅτι ποτὲ δὲν θὰ συγκατανεύσῃ ὁ Κ. Ἐλλιοτ νὰ ὑπάγῃτε εἰς τὸ Μαιευτήριον.

— Τὸ ἤξεύρω, ἱατρέ μου, διότι μὲ ἀγαπᾷ πολὺ· ἀλλὰ δὲν θὰ τὸ εἰπῶ· ἐνῶ τὸ πρῶτ' ἂν ὑπάγῃ εἰς τὸν ὀφθαλμιατρὸν, θ' ἀναχωρήσω, καὶ ὅταν ἐπιστρέψῃ θὰ εὕρῃ γράμμα μου· φοβοῦμαι μόνον μὴ δυσαρεστηθῇ πολὺ ἐναντίον μου.

Τὴν ἐπιούσαν μὲ παρέδωκεν ὁ Εὐγένιος τὸ τέκνον του· θὰ ἐνθυμῶμαι ἐπὶ ζωῆς μου τὸ ἦθος τῆς μεγαλυχολίας, ἀλλὰ καὶ τῆς σταθερότητος τὸ ὁποῖον εἶχεν ὅτε ἀνεβίβασε μόνος τὸ βρέφος εἰς τὸ ὄχημά μου. Ἡ δὲ Μαρία, καθ' ὅσον ἐπλησίαζεν ἡ ὥρα τοῦ χωρισμοῦ τὸν ὁποῖον αὐτὸς ἠγνόει, ἐδιπλασίαζε τὰς ἀποδείξεις τῆς πρὸς αὐτὸν ἀγάπης της. Ἡπόρει ὁ ταλαίπωρος μὴ βλέπων μετὰ μίαν προετοι-

μασίαν διὰ τὸν τοκετὸν· ἀλλὰ ἐπαρηγορεῖτο ἐνθυμούμενος, ὅτι ἦτο υἱὸς ἢ σύζυγός του.

Αὐτὴ δὲ ἀφοῦ διέταξε τὰ πάντα, ἔγραψε τὴν ἐξῆς ἐπιστολὴν πρὸς τὸν Εὐγένιον, τὴν ὁποίαν φυλάττω ὡς ἄλλο κειμήλιον.

α Φίλτατε Εὐγένιε!

ν ἰδοὺ ἐβῆκεν ὥρα δοκιμασίας διὰ τὴν ὁποίαν προητοιμάσθην· εἶχον ἀνάγκην αὐτοῦ, καὶ ὁ Θεὸς μετὰ τὸ ἐδωκεν. Ἐπειδὴ σὲ ἀγαπῶ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἴδω τὴν ἐπαύξειν τῶν δεινῶν σου διὰ τῆς προσθήκης τῶν ἐδικῶν μου. Ὀλίγων ἡμερῶν ὑπομονή, καὶ ὀλίγον θάρρος, ἰδοὺ τί χρειάζεται, καὶ μετὰ ταῦτα θέλει πάλιν μᾶς ἐνώσει ὁ Θεός, καὶ θέλει μᾶς ἀναδείξει εὐτυχεστέρους. Σὲ καθικεταίω, Εὐγένιέ μου, μὴ ὀργισθεῖς ἐναντίον μου, μή με κατακρίνεις· ὅτι πράττω εἶναι καὶ ὠφέλιμον καὶ λογικόν. Ὁ ἱατρὸς μ' ἐβεβαίωσεν ὅτι θὰ τύχω πᾶσαν περιποίησιν εἰς τὸ κατὰστημα ὅπου ὑπάγω. Ὀλίγον θάρρος ἀκόμη, Εὐγένιε· ἡ μόνη παρηγορία μου εἶσαι σὺ· σὺ εἶσαι τὸ μόνον ἀγαθὸν τὸ ὁποῖον με ἀρῆκεν ὁ Θεός. Πόσον προστυχθήν διὰ σέ, καὶ πόσον θὰ προσευχηθῶ ἀκόμη! Σὲ ἀφίνω τὴν ἱεράν μου Γραφὴν· ἀναγίνωσκε ἐνόσω εἶμαι ἀποῦσα τὰ μέρη τὰ ὅποια ἀνεγινώσκωμεν ὁμοῦ. Πρέπει ἀφεύκτως νὰ συχνάζῃς εἰς τὸν περίπατον ἀντὶ νὰ φθέρῃς τὴν δρασίν σου, καὶ νὰ ἐξασθενῇς ὅπως συνήθως τὰς δυνάμεις σου.

ν Υ. Γ. Εἰς τὸ συρτάριον τῆς καρυΐνης τραπέζης εὐρίσκεις ἐνδύματά τινα τοῦ Ἑρρίκου μας· ἀπὸ τὴν βίαν μου τὰ ἐλθισμόνησα ὅτε ἀνεχώρησε τὸ ἀγαπητόν μας παιδίον. Ὁ ἱατρὸς μ' ἐβεβαίωσεν ὅτι θὰ σὲ συγχωρήσῃ νὰ ἐρχεσαι νὰ με βλέπῃς καθ' ἐσπέραν πρὸ τοῦ τοκετοῦ. Σὲ περιμένω λοιπὸν, Εὐγένιέ μου, σὲ περιμένω. ν

Κατ' αἴτησιν τῆς Κ. Ἐλλιοτ ἐπισκέφθην τὸν σύζυγόν της τὴν ἐσπέραν αὐτὴν τῆς ἀναχωρήσεώς της. — Τί κάμει ὁ Κ. Ἐλλιοτ; ἠρώτησα τὴν γυναῖκα ἥτις ἤνοιξε τὴν θύραν, εἶναι ἐδῶ;

— Μάλιστα, ἀπεκρίθη ἡ γραῖα· ἀλλὰ δὲν ἤξεύρω πῶς θὰ γίνῃ· διότι ἀφοῦ ἀνεχώρησεν ἡ σύζυγός του, δὲν ἔβαλε τίποτε εἰς τὸ στόμα του.

Ὅτε εἰσῆλθον εἰς τὸν θάλαμόν του ἐκάθητο πλησίον μικρᾶς τραπέζης, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἔκειε κρεῖον τὴν θρυαλλίδα ἔχων ἀπληθρακωμένην. Πρὸ αὐτοῦ δὲ ἔκειτο ἀνοικτὴ ἡ ἐπιστολὴ τῆς γυναικὸς του. Μόλις δὲ με εἶδε καὶ ἀνασηκώσας τὴν κεφαλὴν·

— Ἰατρέ μου! ἀνεφώνησε, τρομερὸν πρᾶγμα, ἰδοὺ ἐγὼ ὁλομόναχος!

— Θάρρος, ἀπεκρίθην, φίλτατε Κ. Ἐλλιοτ, καὶ καρτερία. Διμηθήντε τὸ παράδειγμα τῆς συζύγου σας.

— Καὶ αὐτὸ ἔπρεπε νὰ κάμω· ἀλλ' εἶμαι τόσο ἐλαεινός! ἂν ἤξεύρατε τί δαίμων βασανίζει τὴν καρδίαν μου! Ἐγὼ τὴν ἔχασα! ἐγὼ τὴν κατέστρεψα! Τῆς δυστυχίας, τοῦ ὁλεθροῦ της, ἐγὼ μόνος εἶμαι ὁ αἴτιος· ἡ κατὰ τοῦ Ἀλλοῦ με κυνηγᾷ!

— Κατὰρα, ἀπεκρίθην, ἄδικος, δὲν ἔχει καμμίαν δύναμιν. Μὴν ἀποθαρρύνεσθε, φίλε μου.

— Ναί, ἄδικος, δὲν ἀντιλέγω. Ἐχασα τὰ λο-

γικά μου, τὸ αἰσθάνομαι· ἡ ἐπιστολὴ αὐτὴ τῆς Μαρίας κατέβαλε τὸ θάρρος μου. Θὰ τὴν περιποιηθῶν, ἱατρέ; εἰσθε βέβαιος;

— Βεβαίωτατος· καὶ δὲν διστάζω νὰ εἰπῶ ὅτι καὶ εἰς τὰς πλουσιωτέρας οἰκογενεῖας δυσκόλως εὐρίσκει μία γυνὴ τὰς περιποιήσεις, ὅσκι ἐπιδαψιλεύονται εἰς ἐκείνας αἱ ὁποῖαι καταφεύγουν εἰς τὸ κατὰστημα τοῦτο. Σὲς ὑπόσχουαι, Κ. Ἐλλιοτ, νὰ πηγαίνετε νὰ ἐπισκέπτεσθε καθ' ἡμέραν τὴν κυρίαν, ἂν καὶ δὲν εἶναι ἀνγκαῖον.

Καὶ ταῦτα λέγων ἐπροσπάθουν νὰ τὸν καταπραΰνω· ἡ ἀπόφασίς της γυναικὸς του, τὸ ἀπροσδόκητον αὐτῆς, ἡ τοσαύτη πρὸς τὸν σύζυγον ἀγάπη της, ἀγάπη τῆς ὁποίας ἀποτέλεσμα ὑπῆρξεν ἡ ἀπόφασίς της, ὁ φόβος μήπως δὲν τὴν περιποιηθῶσι δεόντως, ὅλαι αὗται αἱ σκέψεις κατέτενον τὸν ταλαίπωρον Εὐγένιον. Ὁ ὀφθαλμιατρός εἶχεν ἀποτείνει πρὸς αὐτόν, τὸ πρωὶ τῆς ἡμέρας ἐκείνης, ἐρωτήσεις τινάς, ἐκ τῶν ὁποίων ἐνόησεν ὅτι δὲν ὑπῆρχον πολλαὶ ἐλπίδες περὶ τῆς θεραπείας τῶν ὀφθαλμῶν του. Ἐμὲ ὅμως ἐφοβίζεν ἐτι μᾶλλον ἡ ἠθικὴ του κατὰστασις. Πανταχόθεν ἐφαίνοντο καταδεδεικασμένοι ὑπὸ τῆς τύχης. Διὰ τοῦτο ἐνόμισα ὅτι ἐὰν ἐβλεπετὸ τέκνον του θὰ ἀνεζώπυρετο ὅπως οὖν τὸ θάρρος του.

Ὅθεν τὴν ἐπιούσαν, ἦτο δὲ ἡμέρα Κυριακὴ, τὸ ἔσπερα πρὸς αὐτόν· ἀλλὰ παρ' ἐλπίδα ἔμαθον ὅτι ἐξῆλθε ἄνω· νὰ με περιμείνῃ. Μετέβην λοιπὸν εἰς τὴν παρακειμένην ἐκκλησίαν, ἀλλὰ δὲν τὸν ἤυρα. Ἰδοὺ τί εἶχε πράξει· παραφρομένος ἀπὸ τὴν λύπην του, καὶ σχεδὸν ἐξω φρενῶν, μετέβη εἰς τὴν ἐκκλησίαν ὅπου ἐσύχναζεν ὁ Ἀλλοῦ. Μεταξὺ δὲ τῆς λειτουργίας, ἐν τινι ὥρᾳ σιωπῆς, πλησιάσας αὐτὸν ἱστάμενον ὄρθιον ἠγγίσειν ἐλαφρῶς τὸν ὤμόν του. Στραφέντος δὲ τοῦ ἐμποροῦ—Κύτταξέ με, καλὰ, κύριε! ἀνεφώνησεν ὁ Ἐλλιοτ· ἐκεῖνος δὲ ἐμεινε σιωπηλὸς καὶ ὡς ἐμβρόντητος. Ὁ Ἐλλιοτ ἐξῆλθεν μετὰ τῶν ἄλλων κατὰ τὴν ἀπόλυσιν. Ὁ δὲ Ἀλλοῦ ἐνῶ ἠτοιμάζετο νὰ ἀναβῇ εἰς τὸ ὄχημα, ἔστρεψε περὶ ἑαυτὸν ἑντρομος τὸ βλέμμα. καὶ εἶδε τὸν Ἐλλιοτ ὅστις πλησιάσας αὐτόν εἶπεν· — Ὀνομάζομαι Ἐλλιοτ· ἡ κόρη σου εἶναι σύζυγός μου, καὶ ἀποθνήσκει τῆς πείνης εἰς τὸ νοσοκομεῖον· ἀκούεις;

— Ὁ Ἐλλιοτ, ἀνέκραγεν ἑντρομος ὁ ἔμπορος· σώσατέ με!

Καὶ εὐθὺς οἱ ὑπηρεταὶ τοῦ ἐκτομμυριοῦχου ἀπώθησαν σφοδρῶς τὸν νέον, καὶ ἐβοήθησαν τὸν Ἀλλοῦ νὰ ἀναβῇ εἰς τὴν αμαζαν. Ὅτε ἐλθὼν εἰς τὴν οἰκίαν του, ὅπου ἐπανελθὼν καὶ ἐγὼ τὸν ἐπερίμενα ἀνυπομόνως, μοὶ διηγήθη τὴν ἀνωφελῆ καὶ πατάτολμον πράξιν του, αἰσθανόμενος καὶ αὐτὸς πόσον ἦτο ἄσχοπος· — Ἐννοῶ, ἔλεγεν, ἱατρέ, τὴν ἀνοησίαν μου· ἀλλ' ἦτον ἀδύνατον ν' ἀντισταθῶ εἰς τὸ αἰσθημά μου· ἤθελα νὰ με ἴδῃ ὁ ἐλαεινὸς ἐκεῖνος, ν' ἀκούσῃ τὴν φωνήν μου. Μωρὰ ἡ ἐκδίκησις, ἀλλὰ μάνην αὐτὴν εἶχα τὴν δύναμιν νὰ κάμω. Καμμία ἐλπίς πλέον· βλέπω γυμνὴν τὴν τύχην μου. Ἐὰν ἀποθάνῃ ἡ σύζυγός μου, ἐπρόσθεσε μετόν φωνῆς ἀτάραχον, ὅστις διὰ τοῦτο μ' ἐνέπνευσε πολλοῦς.

φόβους, τί ἄρα θὰ κάμῃ ὁ Ἄλλορι; Θὰ ἐγκαταλείψῃ τὰ τέκνα της εἰς τοὺς δρόμους, ὅπως ἐγκατέλιπε καὶ τὴν κόρην του; Τὸ μῖσός του θὰ τὴν καταδιώξῃ καὶ εἰς αὐτὸν τὸν τάφον; τί λέγετε, ἰατρέ;

Εἶχε δὲ ὁμιλῶν τὸ ἦθος τασούτῳ ἀτάραχον, ὥστε ἠπόρουν τί ν' ἀποκριθῶ.

— Ἐάν ἔχῃ καρδίαν ἀπὸ πέτραν, ἀπεκρίθην ἐπὶ τέλους, δὲν θὰ λάβῃ βεβαίως εὐσπλαγχνίαν· ἀλλὰ, δὲν μὲ φαίνεται ἀναγκαῖον νὰ συμβῇ τὸ τοιοῦτο διὰ νὰ καμψθῇ· διότι τόσῳ παρὰ φύσιν εἶναι ἡ διαγωγή του, ὥστε μίαν ἡμέραν . . .

Ὁ Ἐλλιοτ ἔσεισε τὴν κεφαλὴν.

— Θὰ αἰσθανθῇ τύψιν συνειδήσεως· τὰ γηρατεῖα, ὁ πρόδρομος αὐτὸς τῆς ἐσχάτης ἀγωνίας, θὰ τὸν φέρουν εἰς μετάνοιαν. Ἐλπίζετε λοιπὸν, φίλτατε, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ διαρκέσῃ τόση συμφορὰ. Ὅσον διὰ τὴν σύζυγόν σας, σὰς εἶπαν βεβαίως ὅτι εἶναι καλλίστη ἡ ὑγεία της.

— Ὅταν ἐπρωτογέννησεν ὑπέφερε παραπολύ.

— Εἰς τὴν δευτέραν γένναν σπανίως ὑποφέρουν αἱ γυναῖκες.

— Ἀλλὰ ποῦ θὰ βάλωμεν, ἰατρέ μου, τὸ νεογέννητον;

Εἰς τὴν ἐρώτησιν ταύτην ἀπεκρίθην διὰ τῶν γενικῶν ἐκείνων λέξεων, τῶν ὁποίων ἐννοεῖ ὁ κόσμος ὅλος τὴν σημασίαν. Ἡ ὥρα εἶχε προχωρήσει, καὶ ἐπειδὴ τὸ παιδίον του εἶχε κοιμηθῇ εἰς τὰς ἀγκάλας του, τὸ κατεβίβασε, καὶ ἀναβάντες εἰς ὄχημα ἀνεχωρήσαμεν.

Τὸ θάρρος τοῦ Εὐγενίου τὸ ὁποῖον ἐνόμιζον ἔχ-φανισθέν, ἐξωπερήθη ὅτε ἔμαθεν ὅτι ἐφθασε τῆς γυναικὸς του ὁ τοκετός. Ἰσχνὸς καὶ παράφορος ἐπλανάτο περὶ τὸ μαιευτήριον, παρενοχλῶν διὰ ματαίων ἐρωτήσεων καὶ συστάσεων τοὺς εἰσερχομένους καὶ τοὺς ἐξερχομένους· ἀλλὰ φαντάσθητε τὸν ταλαιπώρον ἐκείνον ὅτε ὁ θυρωρὸς, βαρυνθὲς καὶ τὰς ἐρωτήσεις καὶ τὰς παρακλήσεις του, εἶπε πρὸς αὐτὸν ὅτι ἐπελθούσης δεινῆς αἱμορραγίας, ἐκινδύνευεν ἡ σύζυγός του. Ἐτρεξε δρομαῖος εἰς τὴν οἰκίαν μου, καὶ ἐπειδὴ δὲν μὲ ἤρε, μὲ ἀνεζήτησεν εἰς τὰς οἰκίας τῶν ἀσθενῶν μου. Μόλις ἔμαθον τὰ διατρέχοντα, καὶ παραλαβὼν αὐτὸν εἰς τὸ ὄχημά μου μετέβην εἰς τὸ μαιευτήριον, ἄφεις αὐτὸν εἰς τὴν θύραν. Οἱ φόβοι του ἦσαν δυστυχῶς βασιμώτατοι, διότι ἡ ζωὴ τῆς ἀσθενοῦς ἐκρέματο πλέον ἀπὸ μίαν κλωστήν. Ἐνῶ δὲ ἰστάμενος παρὰ τὴν κλίνην της ἠτένιζον περίλυπος τὴν ἀθλίαν ἐκείνην, ἡ νοσοκόμος ἐνευσε νὰ ὑπάγω πρὸς αὐτήν.

— Ἡξεύρετε, κύριε, μοὶ εἶπεν ὅτι ὁ σύζυγός τῆς ἀσθενοῦς παρερρόνησεν; Ὁ θυρωρὸς δὲν ἠξεύρει τί νὰ κάμῃ, διότι θελεῖ νὰ συντριψῇ τὰς θύρας, καὶ νὰ ἐμβῇ μὲ τὴν βίαν εἰς τὸ κατάστημα. Καὶ ὅμως, ὡς ἠξεύρετε, δὲν εἶναι συγχωρημένον νὰ ἐμβῇ κανεὶς ἐδῶ. Σὰς παρακαλῶ νὰ καταβῇτε καὶ νὰ τὸν καθυψυχάσετε.

Καὶ κατὰδὲς εἶδον αὐτὸν περισπέργοντα τὰς κιγκλίδας, ἐνῶ ὁ θυρωρὸς καὶ τὶς κλητὴρ τῆς ἀστυ-

νομίας ἠγωνίζοντο νὰ καταπαύσωσι τὰς φωνάς του.

— Ζῇ ἀκόμη; ζῇ ἀκόμη; μὲ-ἠρώτησεν ἄμα ἰδὼν με.

— Ναί· αἱ φωναὶ σας ὅμως ἀντηχοῦν εἰς ὅλον τὸ κατάστημα, καὶ ἂν τὰς ἀκούσῃ θ' ἀποθάνῃ.

— Ζῇ λοιπὸν ἀκόμη; ζῇ; δὲν μὲ γελάτε;

— Ἰδοῦ, κύριε, εἶπεν ὁ θυρωρὸς· ἀπὸ χθὲς τὸ βράδυ αὐτὰ κήμνει.

— Δι' ὄνομα τοῦ Θεοῦ, Κ. Ἐλλιοτ! ἡσυχάσετε ἡ σύζυγός σας ζῇ.

— Δὲν εἶναι προτιμότερον, ἠρώτησεν ὁ ἀστυνομικὸς κλητὴρ νὰ τὸν μεταφέρωμεν εἰς τὴν οἰκίαν του; φέρει τὸν κόσμον ἀνωκάτω, καὶ ὁ θυρωρὸς ἀπορεῖ τί νὰ κάμῃ.

— Ὅχι! ἄφετέ με ἐδῶ . . . ἐδῶ . . . Σὰς δίδω ὅ,τι καὶ ἂν ἔχω εἰς εἰς τὸν κόσμον· μὲ μένουν σαράντα φλωρία.

— Μὴν τὸν πειράζεις, εἶπον πρὸς τὸν κλητὴρα.

— Εὐχαριστῶ, εὐχαριστῶ, ἀνέκραξεν ὁ Ἐλλιοτ· ὁ Θεὸς νὰ σὰς πληρώσῃ.

— Καὶ στραφεὶς πρὸς τὸν κλητὴρα εἶπε μὲ φωνὴν κλαυθμηράν, ἱκανὴν νὰ σπαραξῇ καὶ τὴν σκληροτέραν καρδίαν.

— Μὴ με διώξεις ἀπ' ἐδῶ, σὲ παρακαλῶ· ἡ σύζυγός μου ἀποθνήσκει! . . . Περίμενε . . . κάποιος ἐρχεται . . . σιωπῇ!

Καὶ τῶντι μία τῶν νοσοκόμων τὴν ὁποίαν εἶχα παραγγεῖλαι νὰ μὲ εἰδοποιήσῃ τὰ περὶ τῆς καταστάσεως τῆς ἀσθενοῦς, ἐλθοῦσα μὲ ὠμίλησε κατ' ἰδίαν.

— Δός με τὴν χεῖρά σας, εἶπα εἰς τὸν νέον, ἀφοῦ τὴν ἤκουσα. . . Ὁ κίνδυνος ἐπέρασεν, ἡ σύζυγός σας θὰ ζήσῃ.

Τοῦτο ἀκούσας περιεπτύχθη ὡς μαινόμενος τὰς κιγκλίδας, ἡ δὲ σιωπὴ του ἐδείκνυν ὅτι εὐχαρίστει τὸν Θεόν. Ὀλίγον μετὰ ταῦτα στραφεὶς πρὸς τὸν κλητὴρα ἐσφίγγεν ἀπὸ χαρὰν τὴν χεῖρά του.

Ἡ ὑπερβολικὴ αὕτη ταραχὴ ὑπῆρξεν ὀλεθρία· διότι πύξησεν ἡ ὀφθαλμία του, καὶ ἐπὶ τοσοῦτον ἠρεθίσθησαν αἱ ἠθικαὶ του δυνάμεις, ὥστε δύσκολον ἦτο ν' ἀνθεῖξῃ ἡ ἀνθρωπίνη φύσις του. Τρεῖς τὸν ἐφλεβοτόμησα, καὶ μόλις καθησύχασεν ὀλίγον. Καὶ ὅμως ἀδιακόπως ἐπεσκέπτετο καὶ παρηνόχλει τοὺς ἀνθρώπους τοῦ κταστήματος, ὥστε ἀπεφάσισαν νὰ μὴ ἀποκρίνονται πλέον εἰς τὰς ἐρωτήσεις του. Ἡ σύζυγός μου ἐπεσκέφθη τὴν Κ. Ἐλλιοτ, βραδέως ἀναλαμβάνουσας τὴν ὑγείαν της, καθόσον μάλιστα ἠσθάνετο ἀνησυχίαν διὰ τὸν σύζυγόν της. Ἡ τοσαύτη δυστυχία, εἰς τὴν ὁποίαν εἶχον καταδικασθῇ τοσοῦτον ἀδίκως, μὰς εἶχε παρακινήσει νὰ συνενώσωμεν τὰς προσπάθειάς μας ὑπὲρ τῶν ταλαιπώρων ἐκείνων, καὶ διὰ νέας συνεισφορὰς κατωρθώσαμεν νὰ συνάξωμεν ἑπτὰ τρεῖς χιλιάδας δραχμῶν· ἀλλ' ἐν τοσούτῳ νέον τρομερὸν γεγονὸς μετέλλαξε τὴν μορφήν τοῦ θλιβεροῦ τούτου δράματος.

Ἐνῶ περὶ τὴν ἐννάτην ὥραν τῆς πρωίας ἡτοιμαζόμεν νὰ ἐξέλθω εἰς ἐπίσκεψιν τῶν ἀσθενῶν μου, ὁ ὑπηρετὴς μου μοὶ ἐνεχείρησεν ἀριθμὸν τινα ἐπι-

στολῶν. Ἐπειδὴ δὲ Ἰσπευδὸν τὰς ἀπέθηκα εἰς τὸ θυλάκιόν μου, διὰ νὰ τὰς ἀναγνώσω ἐπὶ τοῦ ὀγκύματος· ἀλλὰ μοι ἐφάνη ὅτι μία ἐξ αὐτῶν, ὀγκωδεστέρα τῶν ἄλλων, εἶχε μαύρην σφραγίδα· ἀναλαβὼν λοιπὸν αὐτάς, τὰς παρετήρησα, καὶ ἀνοίξας τὴν ἐπιστολὴν τὴν ἔχουσιν τὴν μαύρην σφραγίδα, εὔρον ἐν αὐτῇ τέσσαρας ἄλλας φερούσας ταύτας τὰς ἐπιγραφάς· *Τῷ Κ. Ἀλλορυ, Τῷ Κ. Ἐλλιοτ, Τῷ Κ. Ἐρρίκῳ Ἐλλιοτ, καὶ Τῷ δόκτορι Κ. Οὐ...* Κρατήσας λοιπὸν ταύτην, ἥτις διευθύνετο πρὸς ἐμέ, καὶ ἀποθέσας τὰς ἄλλας εἰς τὸ θυλάκιόν μου, ἠτοιμαζόμενη νὰ τὴν ἀναγνώσω ὅτε εἶδον εἰσελθοῦσαν τὴν σύζυγόν μου μὲ τὸν μικρὸν Ἐρρίκον. Ἐσπευσα λοιπὸν νὰ τὴν παρακαλέσω νὰ ἐξέλθῃ, καὶ κλείσας τὴν θύραν ἀνέγνων τὰ ἐξῆς·

« Ὅταν θ' ἀναγνώσατε τὴν παροῦσαν, φίλτατε καὶ φιλεύσπλαγγνε ἰατρέ, θ' ἀναπαύωμαι εἰς τοὺς κόλπους τοῦ θανάτου. Εἰς δυστυχῆς θὰ βαρύνῃ ὀλιγώτερον τὴν γῆν !

» Ὁ Θεός, ἐμπροσθεν τοῦ ὁποίου θὰ ἐμφανισθῶ, θὰ μ' ἐλεήσῃ ἴσως· ἴσως θὰ μὲ συγχωρήσῃ ἐμφανιζόμενον πρὸ τῆς ὥρας· ἀλλὰ δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ζήσω· ἠσθάνθην πλησιάζουσιν τὴν ὥραν τῆς ἐσχάτης ἐκείνης συμφορᾶς, ἥτις, καταστρέφουσα τὴν ὁρσίν μου, θὰ μὲ κατέφερε τὸ τελευταῖον τραῦμα. Ἡ σύζυγός μου θὰ ἐστέναζεν εἰς τὴν ἀπελπισίαν· οὔτε τεμάχιον ἄρτου θὰ εἶχεν ἐμπροσθέν της, οὔδ' ῥανίς ἐλπίδος θὰ ἔμενεν εἰς αὐτὴν καὶ τὸν υἱὸν της.

» Πῶς μὲ ἠγάπησεν ἡ ἀθλία ! ἀλλὰ τὴν ἀγάπην της ἀντήμειψα δι' ὁμοίας ἀγάπης· τί ἄλλο ἠδυνάμην ; Ὅθι μάθῃ ὅτι καὶ αὐτὴ ἡ τελευταία πράξις τῆς ζωῆς μου ὑπῆρξεν ἀπόδειξις τῆς πρὸς αὐτὴν ἀγάπης μου. Ἐμὲ μόνον μισεῖ ὁ πατήρ της· ἐγὼ τὴν παρέσυρα. Ἠλπίζον ὅτι δυνατόν ἦτο νὰ νικήσω τὰς δυσχερείας ζωῆς πτωχῆς καὶ ἀνυποστηρίκτου, καὶ ἐπάλασσα· ἔφαγον ἄρτον μαῦρον καὶ πικρὸν· ἠγρύπνησα ἐργαζόμενος· ἀλλ' ἀπέτυχον· ἡ τύχη μου ὑπῆρξεν ἰσχυροτέρα μου· ἄς ἐξαφανισθῇ λοιπὸν τὸ ἐμπόδιον· ἄς ἀφήσῃ τὸν κόσμον ὁ Εὐγένιος Ἐλλιοτ. Φέρετε αὐτοπροσώπως τὴν εἰδῆσιν ταύτην εἰς τὴν Μαρίαν. Ὁ πατήρ θὰ δεχθῇ βέβαια τὴν θυγατέρα μετὰ ταῦτα· τὸ προαισθάνομαι, εἶμαι βέβαιος. Δόσατε παρακαλῶ καὶ τὰς πρὸς τὸν Ἀλλορυ καὶ τὸν υἱὸν μου ἐπιστολάς. Ὁ υἱός μου ἄς μὴ με ἀρνηθῇ.

» Ὑμεῖς δέ, ἄριστε τῶν ἀνθρώπων, μόνε μου φίλε, συγχωρήσατέ με διὰ τοὺς κόπους τοὺς ὁποίους ἐδοκιμάσατε δι' ἐμέ. Ὁ Θεός ἄς σᾶς ἀνταμείψῃ ! Εἰς ὑμᾶς στρέφονται οἱ τελευταῖοι λογισμοί μου.

» Ἐτετέλεισται ! εἶμαι ἀτάραχος· ἡ ὁδὸς τοῦ θανάτου παρῆλθεν ! ὑγιαίνετε ! Μοι φαίνεται ὅτι αἰσθάνομαι τὴν πλάκα τοῦ τάφου καταπίπτουσιν ἐπὶ τοῦ λειψάνου μου καὶ ἐξασφαλίζουσιν τὴν ἡσυχίαν μου. Δὲν φοβοῦμαι. Τὴν νύκτα ταύτην, πρὶν ἔτι οὖσαθῇ τὸ φῶς τὸ ὁποῖον καίει ἐμπροσθέν μου... Μαρία ! Μαρία ! Ὅθι ἐνταμυνθῶμεν καὶ πάλιν ; »

Ε. Ε.

Πολλάκις ἀνέγνων τὴν ἐπιστολὴν ταύτην· ἕκαστος παρὰ γραφὸς ἐξήλειφεν ἀπὸ τὴν μνήμην μου τὸν προηγούμενον. Ἦνοιξα μηχανικῶς τὴν πρὸς τὸ παιδίον ἐπιστολὴν, καὶ εὔρον μαλλίαν ἐκ τῆς κεφαλῆς τοῦ Ἐλλιοτ, καὶ περικοπὴν τινα τῆς Γραφῆς γεγραμμένην ἀτάκτως.

« Ἐπεθύμησα τὸν θάνατον ; διὰ τί δὲν ἐκάλεσα τὸν υἱόν μου ; ὅταν ἀποθάνω, υἱέ μου, ἐνταφιάσόν με ! Μὴ καταφρονεῖς τὴν μητέρα σου. Ἐνθυμήθητι ὅτι πολλοὺς κινδύνους διέτρεξε χάριν σοῦ, ὅτι σὲ ἔφεραν εἰς τὴν κοιλίαν της.

» Ἐνταφιάσόν με μετ' αὐτῆς εἰς τὸν αὐτὸν τάφον.
» Ταῦτα σοὶ γράφει, φίλτατέ μου υἱέ, ὁ πατήρ σου ἀποθνήσκων. Ἐνθυμήθητι ! »

Μεταβὰς ἀμέσως εἰς τὴν οἰκίαν του εὔρον ἀνήσυχον τὴν οἰκοδέσποιναν, καὶ ἔρημον τὸ δωμάτιον· τεμάχια μόνον χάρτου ἦσαν ἐσκορπισμένα εἰς τὸ ἔδαφος αὐτοῦ· ἀλλὰ ποῦ διευθύνθη ; Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἐστοχάσθην νὰ ζητήσω πληροφορίας περὶ αὐτοῦ διὰ τῶν ἐφημερίδων· ἀλλὰ πρῶτον μὲν δὲν ἦτο πλέον καιρὸς, ἔπειτα δέ, εἰάν τὸ ἐμάνθανεν ἡ σύζυγός του δὲν θὰ τὴν ἐφόνευον ;

Ἡ ἀστυνομία δὲν εἶχεν οὐδεμίαν εἰδῆσιν· ἀλλὰ τὴν ἐπιούσαν περὶ τὸ ἐσπέρας, ἀνέγνων εἰς τὰς ἐφημερίδας ὅτι νέος τις ἐπνίγη εἰς τὸν Νέον ποταμόν, καὶ ὅτι ὁ ἀνακριτὴς κατεγίνετο νὰ μάθῃ τὰ περὶ τῆς αὐτοχειρίας ταύτης. Μεταβὰς ἀμέσως εἰς τὸ μέρος ὅπου τὸ πτώμα ἦτο ἀποτεθειμένον, εὔρον, ἀλλ' εἰς ποῖαν, φεῦ ! κατὰστασιν, τὸν πατέρα ἐκεῖνον καὶ σύζυγον, τὸν πλήρη ἐλπίδων ἐκεῖνον νέον ! Οἱ ὀφθαλμοὶ του ἦσαν ἀνοιχτοὶ καὶ ὑελώδες, αἱ χεῖρες συνεσφιγμέναι ἀπὸ τὴν ἀγωνίαν. Μόλις κτωρθώσα ν' ἀνοίξω τὸ στόμα μου διὰ νὰ δώσω πληροφορίας εἰς τὸν ἀνακριτὴν, ὥστε νὰ μὴ καταδικασθῇ τὸ λείψάνον του εἰς ποινὴν ἀτιμωτικὴν. Τὸ κατ' ἐμὲ πρὸ πολλοῦ ἐφοδούμην τῇ καταστροφῇ ταύτῃ· ὁ βίος ἐφαίνετο βαρύτατος εἰς τὸν Εὐγένιον, διότι πανταχοῦ ἔδλεπεν ἀπελπισίαν.

Καὶ πρῶτον μὲν εἶπον πρὸς τὴν Κ. Ἐλλιοτ ψεῦδος ἁθῶν, ὅτι εἶδον τὸν σύζυγόν της καὶ ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἦναι ἀνήσυχος· ἔπειτα δὲ ἐπανελθὼν εἰς τὴν οἰκίαν μου περίλυπος, μόλις ὠμίλησα μετὰ τῆς γυναικὸς μου, καὶ κατακυριευμένος ἀπὸ αἰσθημα φρίκης καὶ ἐκδικήσεως, μετέβην εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ἀλλορυ· ἦτο ὁγδόη τῆς νυκτὸς ὅτε ἔφθασα εἰς τὴν θύραν τοῦ δημίου ἐκείνου.

— Κρούσε δυνατά, εἶπον εἰς τὸν ὑπνρέτην μου.

Ἡ οἰκία ὅλη ἀντήχησεν ἀπὸ τὸν κρότον· παρυσιασθεῖς δὲ τινεῖς ὑπνρέτης εἶπεν ὅτι ὁ κύριός του δὲν ἤθελε νὰ δεχθῇ οὐδένα. Ἐγὼ ὅμως εἰσῆλθον βίᾳ, καὶ ἀπώθησα τὴν μέγαιραν, ἥτις ἐπροσπάθει νὰ μ' ἐμποδίσῃ. Εἰς τὸ μέτωπον αὐτῆς ἀνεγίνωσκες εὐκόλως συκοφαντίαν καὶ πλεονεξίαν.

— Μὲ συγχωρεῖτε, εἶπον, κυρία, πρέπει νὰ ἐμῶ καὶ θὰ ἐμῶ. Θέλω νὰ ἴδω τὸν Κ. Ἀλλορυ καὶ ἀμέσως.

— Η διαγωγή σας αὐτή, ἰατρέ, εἶναι ἀλλόκοτος· ὁ Κ. Ἄλλορυ σὰς ἀπεκρίθη . . .

— Ἀδιάφορον.

Καὶ εἰσῆλθον εἰς τὸ δωμάτιον, ὅπου ὁ βαθύπλουτος ἔμπορος, ἐξηπλωμένος ἐπὶ ἐρυθροῦ ἀνακλιντήρος ἐφαίνετο ὑπνώτων· τρίψας τοὺς ὀφθαλμούς, ἀνεσηκώθη ὀλίγον καὶ μὲ ἐγνώρισεν.

— Ἰατρέ, ἀνέκραξεν ὅπως ἔντρομος, τί σημαίνει τοῦτο; καὶ τί μὲ θέλετε;

— Δὲν θὰ ἐπάτουν εἰς τὴν οἰκίαν σας, ἐὰν ὑποθέσεις σημαντικὴ ἀποβλέπουσα ὑμᾶς δὲν μ' ἐβίβζεν. Ἰδοὺ ἐπιστολὴ.

Ἐίδε τὴν μαύρην σφραγίδα, ὥχριάσεν, ἥνοιξε τὰ χεῖλη, ἀλλὰ δὲν ὠμίλησεν. Ἐν τοσοῦτῳ εἰσῆλθε καὶ ἡ μέγαιρα, ἐστάθη ὀρθία παρὰ τὸ παράθυρον, καὶ προσήλωσεν ἐπάνω μου τοὺς λαμποκοποῦντας μικροὺς ὀφθαλμούς της.

— Εἰ, ὑμᾶς μόνον ἐπιθυμῶ νὰ ὁμιλήσω, εἶπον δακτυλοδεικτῆσας τὴν γυναῖκα.

— Πῶς ὑποφέρετε, ἀνέκραξεν αὐτὴ ἀποτεινόμενη πρὸς τὸν Ἄλλορυ, τοιαύτην αὐθάδειαν;

Ἄλλ' ἐκεῖνος ἐννοήσας ἀπὸ τὸ ἥθος μου ὅτι ἐπρόκειτο περὶ σπουδαιότητος ὑποθέσεως, ἔνευσε πρὸς αὐτὴν νὰ ἐξέλθῃ. Ἐγὼ δὲ ἔφερα τὸ θρανίον μου παρὰ τὸν Ἄλλορυ ἐνῶ μὲ ἠτένιζε σχεδὸν τρέμων.

— Ἀναγνώσατε, εἶπον, τὴν ἐπιστολὴν ταύτην, ἀναγνώσατέ την.

Καὶ λαβὼν αὐτὴν παρετήρησε τὴν μαύρην σφραγίδα καὶ τὴν ἐπιγραφὴν· καὶ ἔπειτα μὲ ἠτένισε.

— Γνωρίζετε, ἡρώτησα, τὸν χαρακτήρα;

— Ὅχι, ἐψιθύρισε.

— Παρατηρήσατε ἀκόμην, καὶ θὰ τὸν γνωρίσετε.

Ἀπέθεσεν εἰς τὰ τρέμοντα γόνατά του τὴν ἐπιστολὴν, ἀνεξήτησεν ἐπὶ πολὺ τὰς διόπτρας του, τὰς ἐφήρμοσε τέλος πάντων εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του, ἀνέλαθεν, ὅλον ἐν τρέμων, τὴν ἐπιστολὴν, καὶ ἐφάνη ζήτων ν' ἀναγνώσῃ τὴν ἐπιγραφὴν.

— Δὲν ἤξεύρω, εἶπεν . . .

Ἐγὼ δὲ ἐσιώπων.

— Εἶναι γράψιμον ἀνδρός, καὶ ἀνδρός, ὑποθέτω, εἶπε βλέπων με ἄνωθεν τῶν διοπτρῶν του.

— Πρὸ ὀλίγου, κύριε, ἡ ἀνάκρισις εἰς τὴν ὁποίαν παρευρέθην ἡσχολεῖτο εἰς ἐξέτασιν αὐτοχειρίας. Σὰς ἀποβλέπει.

Ἡ ἐπιστολὴ ἔπεσεν ἀπὸ τῆς χεῖράς του, καὶ τὰ χεῖλη του ἥνοιχθησαν.

— Τὸ παρελθὸν Σάββατον ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος σὰς γράφει, ἐπνίγη· σήμερον εἶδα τὸ πτώμα του ἐξηπλωμένον εἰς τράπεζαν. Οἱ σδυσμένοι ὀφθαλμοί, τὰ συνεσταλμένα χεῖλη, ἡ καταλασπωμένη κόμη του μὲ ἀνενθύμισαν σὰς, κύριε, σὰς, διότι τὸν ἐφρονεύσατε. Ὁ ἄνθρωπος αὐτός ἦτον ὁ Ἕλλησις.

Καὶ τὰ μὲν χεῖλη του ἐταράσσοντο χωρὶς νὰ ὁμιλῇ, ἡ δὲ φυσιογνωμία του ἐγένετο ἀπαισία. Καὶ ἐγὼ ἠπόρουν βλέπων τὴν ἀλλοίωσιν τοῦ ἀπανθρώπου ἐκείνου. Ἐν τοσοῦτῳ ἡ οἰκονόμος εἰσῆλθεν ἀκροποδῆτι, καὶ αἶμα ἰδὼν αὐτὴν ἀνέκραξεν·

— Ἐξω, ἐξω.

Τοῦτο ὑπῆρξε τὸ πρῶτον σύμπτωμα τοῦ ματαίου ἐλέγχου τῆς συνειδήσεως, ὅστις ἐπὶ ἓνα μῆνα ἐβασάνιζε τὸ ἔνοχον ἐκεῖνο γεράντιον. Δὲν ἀναγκάζω τὸν ἀναγνώστην νὰ μὲ παρακολουθήσῃ καὶ περαιτέρω εἰς τὸ ἐπώδυνον στάδιον εἰς τοῦ ὁποίου τὸ τέρμα ἐγγίζομεν. Εἰς τί ἐχρησίμευσεν ἡ περιουσία τὴν ὁποίαν ἠθέλητε νὰ κληροδοτήσῃ εἰς τὴν θυγατέρα του; ἡ πηγὴ τῆς ζωῆς της εἶχε ξηρανθῇ, καὶ μάτην ἐδοκίμασα νὰ μετριάσω τὴν λύπην τὴν ὁποίαν θὰ ἠσθάνετο μανθάνουσα τὸ δυστύχημά της. Κατεβλήθη ὑπὸ ἐγκεφαλίτιδος δεκαπέντε ἡμέρας μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς της, ἀποθανόντος ὑπὸ κεραυνοδόλου ἀποπληξίας. Τοιαύτη ἦτο ἡ ἐξασθένεις της, ὥστε ἐφαίνετο βεδυθισμένη εἰς λήθαργον· ἐπεκαλούμην τὸν θάνατόν της ὡς χάριν παρὰ Θεοῦ. Θεραπεύων ἀλληλοδιαδόχως μέχρι τῆς τελευταίας ὥρας τὰ πρόσωπα τῆς τραγωδίας ταύτης, τῆς ὁποίας τὰ ἴχνη δὲν θέλουσιν ἐξαλειφθῇ ἀπὸ τὸν νοῦν μου, εἶδον ὅλα καταβαίνοντα τὸ ἐν μετὰ τὸ ἄλλο εἰς τὸν τάφον, τὸν ὁποῖον ἥνοιξεν ἡ αὐτοχειρία τοῦ Ἕλλησις. Ἡ μοῖρα, ἡ Νέμεσις αὐτῇ τῶν ποιητῶν, ἐξεπλήρωσεν ἀνηλεῶς τὸ ἔργον της. Ἀθεράπευτος ἀγωνία, μετάνοια σκληρά, πόνοι φυσικοί, κατήντησαν ἀφορήτους τὰς τελευταίας ὥρας τοῦ Ἄλλορυ. Ἡ Μαρία, περὶ τὸ τέλος τῆς ζωῆς της, μόλις ἐδυήθη νὰ ἀσπασθῇ τὸν υἱόν της Ἑρρίκον, ὅστις ζῇ σήμερον ἐν Λονδίῳ, κύριος τῆς μεγάλης περιουσίας, τοῦ πάππου του.

(Ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ.)

ΔΟΚΙΜΙΟΝ

περὶ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπανάστασεως, ὑπὸ Ἰωάννου Φιλῆμονος. Τόμ. Α' καὶ Β'. Ἀθήναι, 1839.

—οοο—

Οὐδέποτε βλέπομεν ἐθνικὴν ἐορτὴν ἐρχομένην, καὶ ἐν ταῖς δημοσίαις πλατείαις ἀνεγειρόμενα τὰ εὐτελῆ ἐκεῖνα, σινδόνας περιπεταννύμενα, ἱκρία, τὰ, ὡς ἡ σκηνὴ τοῦ Ἀραβος, τὴν πρῶτην πηγνύμενα καὶ τὴν ἐπαύριον ἀποσκισσόμενα, χωρὶς ν' ἀναλογισθῶμεν ὅτι καθυστεροῦμεν ἀπαράιτητον ἐθνικὸν ὄφλημα, τὴν ἐν τῷ ἐπιφανεστάτῳ τόπῳ τῆς Ἑλλάδος, ἐκ τῶν πολυτίμων ἡμῶν λατομείων τοῦ πεντελῆσιου καὶ τοῦ λυχνίτου λίθου, ἀνέγερσιν μνημείου περικόσμου καὶ καταγλύφου, ἐν ἐπιγραφαῖς, ἐν προπομαῖς, ἐν συμπλέγμασι καὶ ἀγάλμασι διηγουμένου τὸ ἐνδοξον γεγονός της Ἑλληνικῆς ἀπελευθερώσεως, καὶ παραδίδουν τῇ εὐγνωμοσύνῃ τῶν ἐπερχομένων τὰ ὀνόματα καὶ τὰ κατορθώματα τῶν γνησίων καὶ μεγάλων ἀγωνιστῶν, ὧν πρῶτιστος ἦν αὐτός ὁ λαὸς τῆς Ἑλλάδος. Τοιαῦτο μνημεῖον ἐκπροσωποῦν τῆς πατρίδος τὴν εὐκλειαν, θέλει τιμῇται τὰ αἰσθήματα τῆς ἀνεγειρούσης γενεᾆς οὐχ ἥττον ἢ τὴν μνήμην τῆς ὑπὲρ ἧς ἀνεγείρεται· δι' ὃ